

ת"פ 33979/10/21 - מדינת ישראל נגד צבי פורטל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 33979-10-21 מדינת ישראל נ' פורטל

כבוד השופטת מרב גרינברג	בפני
המאשימה	בעניין:
מדינת ישראל	
ע"י ב"כ עוה"ד בן אסולין	
נגד	
צבי פורטל	הנאשם
ע"י ב"כ עוה"ד חן בן חיים	

גזר דין

1. הנאשם הורשע במסגרת הסדר טיעון, בעובדות כתב אישום מתוקן **בעבירת שוד, לפי סעיף 402(א) לחוק העונשין, תשל"ז-1977.**

2. כמפורט בעובדות כתב האישום המתוקן, ביום 27.9.21, בשעה 10:47, הגיע הנאשם ברכבו מסוג מרצדס וחנה בקרבת סניף דואר בעיר ראשון לציון. הנאשם שהה בקרבת מקום במשך כשעה, במהלכה החליף בגדיו ויצא מהרכב כשהוא לובש מכנסיים ארוכים, חולצה שחורה ארוכת שרוולים, מעליה אפוד זוהר המכסה את צווארו וקסדת בטיחות לבנה. הנאשם תצפת על הדואר, ובשעה 11:57, דקות ספורות לפני סגירת הסניף, שעה שלא היו לקוחות בדואר, נכנס פנימה ודרש מהעובדים במקום "את הכסף". בתגובה לאיומיו, הוציא מנהל הדואר סכום של ₪ 5,642 בשטרות והניחו על הדלפק. מיד לאחר מכן, לקח הנאשם את הכסף, עזב את הדואר, חזר לרכבו בהליכה מהירה ועזב את המקום.

3. ביום 22.2.22 הציגו הצדדים הסדר טיעון דיוני, לפיו יודה ויורשע הנאשם בעובדות כתב אישום מתוקן, ויפנה לתסקיר שירות המבחן. הצדדים לא הגיעו להסכמות עונשיות, והטיעון לעונש יהיה פתוח.

תסקיר שירות המבחן

4. הנאשם, בן 45, גרוש ואב לילדה בת 6. אינו עובד ומתגורר לסירוגין בבית הוריו ובבית בת זוגו יחד עם בתם המשותפת. הנאשם בן למשפחה טובה, ללא עבר פלילי. הנאשם נטל אחריות על המיזוס לו ותיאר שברקע למעשיו מצב כלכלי קשה, בו היה נתון עקב חובות כספיים שצבר, בין היתר לבנקים וחברות אשראי, בשל תקופה ממושכת בה התנהל בפזרנות וחוסר שיקול דעת כלכלי. בתקופת שקדמה לביצוע העבירה הגיע להסדר חדלות פירעון שהתקשה לעמוד בו. כתוצאה ממצבו חש תחושות תסכול, ייאוש ובושה והחליט לבצע שוד בבנק

הדואר במטרה להרוויח רווח קל ומהיר. לדבריו, המתין עד שלא יהיו לקוחות בסניף, ואז נכנס ואיים מילולית על העובדים. מאז האירוע מתמודד עם תחושות אשמה ומכיר בפגיעה בפקיד הבנק עליו איים. עוד שיתף כי משפחתו הקרובה נפגעה מאד ממעשיו וחלקם אף הפנה לו עורף. שירות המבחן התרשם כי הנאשם סובל מחסכים רגשיים אך בעל כוחות ויכולת לניהול אורח חיים תקין, וכי ההליך המשפטי מהווה עבורו אלמנט מרתיע ומציב גבולות. כגורמי סיכון, מנה שירות המבחן את התנהלותו הכלכלית הבעייתית, התמודדותו לבדו עם קשייו הכלכליים, היעדר רצון לקבל עזרה מקרוביו ואת בחירתו לפעול במצבי דחק בדרך מסוכנת שתקדם את צרכיו האישיים. לפיכך, העריך כי קיים סיכון להמשך התנהגות פורצת חוק. עוד המליץ לשלבו במסגרת צו מבחן בקבוצה לטיפול בקשייו הרגשיים שתסייע לו להעלות את מודעותו למאפייני אישיות ודפוסי חשיבה בעייתיים וזאת לצד הטלת ענישה מוחשית ומרתיעה בדרך של עבודות שירות. בפתח דיון הטיעונים לעונש (15.9.22), ביקשה ההגנה להפנות הנאשם לתסקיר משלים שיבחן השתלבותו בהליך טיפולי. בהחלטתי, בהתבסס על כך שהוגש תסקיר סופי, דחיתי את הבקשה (עמ' 5).

תמצית טיעוני הצדדים לעונש

5. ב"כ המאשימה, עו"ד בן אסולין, עמד בטיעונו על חומרת עבירת השוד, התכנון המוקדם והמוקפד למעשיו, ועתר למתחם ענישה הנע בין 18-36 חודשי מאסר. בהתחשב בעברו הנקי, הודאתו, נטילת אחריות ותסקיר חיובי בעיקרו, עתר למקם הנאשם בתחתית המתחם ולהשית עליו 18 חודשי מאסר, מאסר מותנה, קנס ופיצוי לנפגע העבירה.

6. ב"כ הנאשם, עו"ד חן בן חיים, ביקשה לאמץ את המלצות שירות המבחן במלואן ולהמנע משליחת הנאשם למאסר. לשיטתה, נסיבות ביצוע העבירות מלמדות כי זו מצויה במדרג החומרה הנמוך של עבירות השוד, לא נעשה שימוש באלימות פיזית או מילולית כלפי עובדי הדואר והנזק הכספי אינו גבוה. על כן סבורה שיש לקבוע מתחם ענישה מתון הנע בין 6 חודשי עבודות שירות ועד 18 חודשי מאסר. עוד עמדה על נסיבות הנאשם, שעברו נקי ומעשיו חריגים לאורח חייו הנורמטיבי (הוצג מכתב המלצה ממעסיקו נ/1) וביקשה למקמו בתחתית המתחם.

הצדדים הציגו פסיקה התומכת בעתירתם העונשית.

7. **הנאשם בדברו האחרון** סיפר כי הוא בן למשפחה טובה, אביו ואחיו קצינים בכירים בצבא ומבין שפגע בהם. עוד הביע חרטה עמוקה, הסביר שפעל בשיקול דעת מוטעה וביקש להתחשב בו.

דיון והכרעה

מתחם העונש ההולם

8. על ההליך שבפני חלים עקרונות הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה בהתאם להוראות תיקון 113 לחוק. ע"פ הוראות אלו, העיקרון המנחה בענישה הינו עקרון ההלימה שפירושו קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ובמידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו. בדרכו של עקרון זה, על בית המשפט לקבוע מתחם עונש הולם למעשה העבירה, תוך שהוא מתחשב בערך החברתי המוגן שנפגע ומידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבותיה הקונקרטיות של העבירה. בשלב הבא, לאחר שנקבע מתחם העונש, ובית המשפט לא מצא מקום לחרוג ממנו לקולא או לחומרא, נקבע העונש הראוי תוך התחשבות בנסיבות העושה.

9. מעשיו של הנאשם חמורים וקשים והיה בהם כדי לפגוע בערכים המוגנים של שמירה על הסדר הציבורי, שלמות גופם ושלוות חייהם של העובדים במקום, תחושת הביטחון של הציבור ופעילות עסקית תקינה.

10. בית המשפט העליון עמד פעמים רבות על חומרתה של עבירת השוד בהיותה עבירת אלימות קשה - אף במצבים בהם מבוצע השוד ללא שימוש באלימות פיזית ומבלי שימוש בנשק וקבע, כי טומנת בחובה פוטנציאל פגיעה קשה בשלומם ובתחושת בטחונם של אלה העושים את מלאכתם ונותנים שירות לציבור, כמו גם בסדר הציבורי ובתחושת הביטחון של הציבור כולו.

עוד עמד על קלות ביצועה ונפיצותה:

"לא אחת עמד בית משפט זה על חומרת עבירת השוד ועל הצורך להחמיר בעונשו של מי שמבקש להשיג רווח 'קל' בדרך עבריינית תוך פגיעה באנשים תמימים הנקרים בדרכו, כמו-גם בתחושת הביטחון במרחב הציבורי של כלל האוכלוסייה, כאשר גורמים עבריינים מאיימים על שלומה ורווחתה" (ע"פ 606/13 חכמון נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (11.12.13); ע"פ 1326/14 מחאג'נה נ' מדינת ישראל, פסקה ז (2.6.2014); ע"פ 3470/11 בוזגלו נ' מדינת ישראל, פסקה 4 (28.11.2011); ע"פ 5265/12 עמור נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (27.12.12)).

משנה חומרה מייחסת הפסיקה לשוד פקידי בנק או סוכני דואר המהווים "טרף קל" עבור השודדים המחפשים להשיג כסף קל. קורבנות השוד סובלים פעמים רבות מצלקות וחרדות כתוצאה מהאירוע (ע"פ 1167/21 טארק חוג'יראת נ' מדינת ישראל (31.5.2021); ע"פ 1702/16 מדינת ישראל נ' שושני (17.5.2016)).

11. חומרתה של עבירת השוד תלויה בנסיבותיה, "קיימת קשת רחבה של מעשי שוד אפשריים הנבדלים זה מזה בנסיבותיהם ובמדרג חומרתם. מידת הפגיעה בערכים החברתיים, וכך גם מדיניות הענישה הנוהגת, תלויים, אפוא, בנסיבותיו הקונקרטיות של מעשה השוד וחומרתו" (ע"פ 772/13 יחיא נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (29.6.2014)). מדרג החומרה נקבע בהתאם לנסיבותיו, כך בין היתר ייבחנו מידת התכנון המוקדם ופעולות ההכנה הנלוות; מספר השודדים; מקום ביצוע העבירה (בית מגורים, בית עסק); שימוש בנשק קר או חם או באלימות פיזית; זהות הקורבן (עובדי לילה, נהגי מוניות, פקידי ציבור, קשישים); טיב ושווי הרכוש שנשדד והאם מדובר בסדרת מעשי שוד או במעשה חד פעמי (ע"פ 2420/15 אבטלין נ' מדינת ישראל, פסקה 17 (29.11.2015); ע"פ 7240/13 סבהט נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (18.5.14)).

12. **נסיבות מעשיו של הנאשם** - הנאשם תכנן תכנון מוקדם ומוקפד את השוד, שהה בקרבת מקום כשעה עובר לביצועו, תצפת על סניף הדואר המיועד, החליף את בגדיו לבגדים ארוכים, לבש אפוד זוהר שכיסה את צווארו והצטייד מבעוד מועד בקסדה אותה חבש על ראשו. ברי כי הקסדה נועדה להקשות על זיהויו במהלך השוד, ולא היה לו צורך אחר ממשי בה, שכן הגיע למקום ברכב. כך, בחזות נסתרת, נכנס לסניף הדואר ודרש מהעובדים כספים. העבירה הושלמה עם קבלת סכום של מעל 5,000 ₪ לידיו, אין אינדיקציה שהכסף הוחזר. איומיו של הנאשם התמצו בדרישת הכסף ולא לוו באלימות מילולית או פיזית. הנאשם ביצע את העבירה מתוך מניע כלכלי הגם שעבד והשתכר ותכנן לשדוד את הבנק לכיסוי מהיר וקל של חובותיו.

13. מצאתי את מידת הפגיעה בערך המוגן ברף **נמוך-בינוני**. בהקשר לכך נתתי דעתי לכך שהשוד בוצע ללא שימוש באלימות או איום באופן המקטין את פוטנציאל הנזק והסיכון לחיי אדם. הנאשם ביצע את השוד כשסניף הבנק היה ריק מלקוחות וגם בכך היה כדי להפחית מהסיכון הגלום במעשיו.

14. בחינת מדיניות הענישה הנוהגת מעלה כי על פי רוב, אף כשמדובר בנאשמים שביצעו שוד ברף חומרה בינוני ומטה, היינו, ללא שימוש באלימות או בנשק, מוטל עליהם עונש מאסר לתקופה שאינה קצרה (ע"פ 9094/12 **טספאי נ' מדינת ישראל** (28.4.13):

בע"פ 3929/15 **יצחק נ' מדינת ישראל** (2.11.2015) נדחה ערעור נאשם שהורשע בעבירת שוד בנק. המערער נכנס לסניף בנק והציג לפקידות פתק ובו איום להוציא אקדח. הפקידה מסרה לו את הכסף, כ-10,000 ₪, לדרישתו. בית המשפט המחוזי קבע מתחם ענישה הנע בין 12-36 חודשי מאסר. המערער, בעל רקע התמכרות לסמים, נדון למאסר בן 22 חודשים.

15. בת"פ (מח-מרכז) 895-02-18 **מדינת ישראל נ' אלמליח** (1.11.2018), הורשע נאשם בעבירת שוד 12,000 ₪ מבנק. הנאשם נכנס לסניף הבנק לאחר שהסתיר את פניו, והניח בפני הפקידה פתק "את הכסף, זה שוד". הפקידה מסרה לו את הכסף לדרישתו. בית המשפט קבע מתחם ענישה הנע בין 10-36 חודשי מאסר והנאשם, בעל עבר פלילי, נדון למאסר בן 21 חודשים.

16. בת"פ (מח-מרכז) 20693-02-19 **מדינת ישראל נ' וונדמו** (30.4.2020), הורשע נאשם בשתי עבירות שוד ושתי עבירות גניבה. הנאשם הגיע במועדים שונים לשני סניפי בנק, בשעת בוקר, כשהוא חובש כובע וקפוצ'ון, והורה לפקידת הבנק להעביר לידיו כסף באמצעות פתק ובו כתוב: "שקט, זה שוד". בשני אירועי השוד קיבל לידיו סך של 37,000 ₪. בית המשפט קבע מתחם ענישה לכול אירוע שוד הנע בין 10-36 חודשי מאסר. הנאשם, בעל עבר פלילי, לוקה במחלת נפש ובהתמכרות לסמים ולאלכוהול, נדון למאסר בן 30 חודשים.

17. בת"פ (מח-ת"א) 2816-09-19 **מדינת ישראל נ' שבבאו** (30.4.2020), הורשע נאשם בעבירת שוד 310 ₪ מחנות נוחות. הנאשם נכנס לחנות בשעה 06:00 בבוקר, כשמעל ידו חולצה מלופפת על מנת ליצור מצג כאילו הוא אוחז בחפץ חד, ואיים על הקופאי שייתן לו את הכסף בל ידקור אותו. בית המשפט קבע מתחם הנע בין 9-27 חודשי מאסר. הנאשם, בעל עבר פלילי, נדון למאסר בן 24 חודשים.

18. בת"פ (מח-מרכז) 73593-10-18 **מדינת ישראל נ' אלטארש** (4.8.2020) הורשע נאשם בעבירת שוד 1,800 ₪ תוך שימוש באיומים, מחנות נוחות בשעת צהריים. בית המשפט קבע מתחם ענישה הנע בין 12-36

חודשי מאסר, והנאשם, בעל עבר פלילי, נדון למאסר בן 12 חודשים, והופעל מאסר מותנה שירוצה בחופף.

19. עיון בפסיקה שהגישה המאשימה מעלה כי מדובר במקרי שוד שברובם חמורים יותר ובמסגרתם הורשעו נאשמים בעבירת שוד הכוללת איום מפורש (ע"פ 7537/16 מזרחי נ' מדינת ישראל (20.1.2017); ע"פ 606/13 אליהו חכמון נ' מדינת ישראל (11.12.13) או שבוצע בצוותא (ת"פ (מח-מרכז) 54611-03-21 מדינת ישראל נ' אברהים ואח' (18.7.22)). מנגד הפנתה ב"כ הנאשם לאסופת פסיקה מקלה שבה הושתו על נאשמים עונשי עבודות שירות אך להבדיל מעניינו, רובה דנה בנאשמים שעברו הליך טיפולי ארוך ומשמעותי ונגזרו עליהם עונשים שיקומיים, בין היתר: בע"פ 452/14 דבוש נ' מדינת ישראל (3.4.2014), נדון המערער כבן 18, שהורשע בשוד תחנת דלק, ל-6 חודשי עבודות שירות. הנאשם השלים הליך גמילה, ערעורו להסתפק בצו של"צ נדחה וע"פ 779/15 פלוני נ' מדינת ישראל (12.4.2015) שבו התקבל ערעורו של נאשם שהורשע בשוד נהג מונית ונדון למאסר בן 18 חודשים, הנאשם עבר הליך שיקומי מוצלח ובית המשפט העליון מצא ללכת לקראתו, הקל בעונשו והעמידו על 6 חודשי עבודות שירות (עוד ראו ת"פ (מח' חי') מדינת ישראל נ' יולזרי (27.12.20) שם הורשע נאשם בעבירת שוד בנק, נקבע מתחם ענישה הנע בין 18-42 חודשים, נגזר על הנאשם עונש שיקומי של 9 חודשי עבודות שירות).

20. לאחר ששקלתי את כלל השיקולים, ובחנתי את הפסיקה שהוגשה לעיוני ומדיניות הענישה הנוהגת, מצאתי לקבוע מתחם ענישה שנע בין 12-36 חודשי מאסר. קביעת מתחם ענישה הכולל מאסר בדרך של עבודות שירות כעיתירת ההגנה סוטה ממדיניות הפסיקה ומעבירה מסר שגוי וסלחני ביחס לחומרת העבירה.

גזירת העונש המתאים לנאשם

21. הנאשם שלפניי יליד 1977, נטול עבר פלילי, בן למשפחה נורמטיבית שניהל אורח חיים תקין בעיקרו. כעולה מטיעוני ב"כ, הנאשם עבד שנים רבות כמנהל מערך היסעים לשביעות רצון מעסיקו (נ/1), צבר חובות על רקע התנהלות כלכלית פזרנית. הנאשם בעל רכוש ואת העבירה ביצע כשהוא נוהג ברכבו מסוג מרצדס (שהושב לו בהסכמת המאשימה). לא הובהר מדוע נאשם שומר חוק לכאורה, שיכול היה להיעזר במשפחתו, בחר בפתרון פסול לבעיותיו הכלכליות, לא שוכנעתי שהיה שריו במצוקה קשה או במצב של חוסר אונים ונראה כי חיפש דרך קלה ומהירה לכיסוי חובותיו. חרף כישוריו ומצבו הכלכלי הקשה עולה מתסקירו כי אינו עובד כעת, נע ונד בין בית הוריו לבית גרושתו ומתקשה לייצב את מצבו. שירות המבחן לא מצא מקום לשלבו בהליך טיפולי במסגרת ההליך והמלצתו להעמידו בצו מבחן ולנסות לסייע לו להעלות את מודעותו לדפוסי אישיותו ודרכי חשיבתו שעמדו ברקע מעשיו טובה בעניינו של נאשם זה כמו גם בעניינם של נאשמים רבים אחרים שטעו במהלך הדרך. המלצת שירות המבחן להסתפק בענישה של עבודות שירות כשמה היא, המלצה בלבד, אינה נותנת ביטוי למכלול שיקולי הענישה ובית המשפט אינו מחויב לאמצה (רע"פ 226/17 מסיקה נ' מדינת ישראל (6.3.2017)).

22. לאחר שבחנתי את כלל השיקולים מצאתי למקם את הנאשם בחלק התחתון של מתחם הענישה אך לא בתחתיתו. הנאשם כאמור הודה, הביע צער על מעשיו והאירוע חריג בנוף חייו אך שירות המבחן התרשם מקיומו של סיכון שיבצע עבירות נוספות ומקושי להיעזר בגורמי תמיכה וטיפול. עוד יש ליתן משקל בענייניו לשיקול הרתעת הרבים, נוכח שכיחותה של העבירה בה הורשע הנאשם וקלות ביצועה "בנסיבות מעין אלה, יש ליתן משקל בכורה לשיקולי הגמול וההרתעה, שכן אנו מצווים להגן על הקורבנות, המהווים טרף קל

לשודדים חסרי מצפון ומורא מהחוק, כגון נהגי מוניות, פקידי דואר ועובדי בנקים, המשמשים יעד קוסם, אטרקטיבי לעבריינים, המבקשים לזכות בכסף קל וזמין" (ע"פ 7516/12 פלוני נ' מדינת ישראל (1.8.2013)).

23. אשר על כן, אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. **15 חודשי מאסר בפועל** בניכוי ימי מעצרו 30.9.21-3.11.21.
- ב. 10 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור הנאשם במשך 3 שנים מיום שחרורו עבירת רכוש או אלימות מסוג פשע.
- ג. 5 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור במשך 3 שנים מיום שחרורו עבירות רכוש או אלימות מסוג עוון.
- ד. קנס בסך 7,500 ₪ או 30 ימי מאסר. הקנס ישולם ב-5 תשלומים שווים ורצופים החל מיום 1.12.22.
- ה. 4,000 ₪ פיצוי לע"ת 1 רפאל זהבי, הפיצוי ישולם בארבעה תשלומים שווים ורצופים החל מיום 1.1.23, ויועבר למתלון בהתאם לפרטים שתמסור המאשימה למזכירות בית המשפט.
- ו. הנאשם יתייצב לריצוי עונשו ביום 26.12.22 עד השעה 10:00 בבית מעצר הדרים. לצורך הבטחת התייצבותו יעמדו הערבויות הכספיות שנקבעו בהליך המעצר הנלווה, יוצא צו עיכוב יציאה מהארץ.

עותק מהחלטתי יועבר לשירות המבחן.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום.

ניתן היום, כ"ט תשרי תשפ"ג, 24 אוקטובר 2022.